

3^ο Κριτήριο Ελληνικής Γλώσσας Β΄ Τάξης Γενικού Λυκείου

ΜΑΥΡΙΔΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

*Εκπαιδευτικός κλ. ΠΕ02 του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης*

Νέα Ελληνική Γλώσσα

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εισαγωγικό σημείωμα

Η ψυχολόγος Καστελιώτη Κωνσταντίνα, MSc Εγκληματολογίας, συνεργάτης του Κέντρου Λόγου, Γραφής & Συμπεριφοράς, με αφορμή τραγικά τροχαία δυστυχήματα, στα οποία εμπλέκονται έφηβοι, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για την οδηγική συμπεριφορά των νέων.

Η κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης

Όπως έγινε ευρύτερα γνωστό, πρόσφατα συνέβη ένα εφιαλτικό δυστύχημα στο οποίο κύριο ρόλο έπαιξε ένα γρήγορο αυτοκίνητο. Ο θάνατος των τεσσάρων ανθρώπων προκάλεσε έντονες συναισθηματικές αντιδράσεις και αποτέλεσε αφορμή για την έναρξη κοινωνικού διαλόγου. Ενδεικτική του γενικού προβληματισμού είναι η σκέψη, εκ μέρους της κυβέρνησης, για αλλαγές στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με την επιβολή προστίμων ανάλογων με το εισόδημα και την προσφορά κοινωνικού έργου από τους παραβάτες. Η υπερβολική ταχύτητα, η οποία είχε αναπτυχθεί από το όχημα που προκάλεσε το δυστύχημα, δεν ήταν δυστυχώς αποτέλεσμα της “κακής στιγμής” αλλά έκφραση της κουλτούρας της επικίνδυνης οδήγησης που είναι διαδεδομένη, ιδιαίτερα σε εφήβους και νέους. Από παιδιά ακόμα, βιώνουν ως καθημερινό και συνηθισμένο φαινόμενο τις διαρκείς παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας από οδηγούς οι οποίοι συνήθως προσπαθούν να ελαχιστοποιήσουν το χρόνο που χρειάζονται για να φτάσουν στον προορισμό τους.

Όμως, η κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης δε διαμορφώνεται μόνο στο δρόμο αλλά καλλιεργείται και μέσα από ταινίες οι οποίες προβάλλουν την ακραία οδήγηση ως συναρπαστική. Μεγάλες ταχύτητες σε συνδυασμό με παρακινδυνευμένους ελιγμούς οι οποίοι πραγματοποιούνται όχι σε κάποια πίστα αλλά σε σκηνικό κεντρικών δρόμων αυξημένης κυκλοφορίας. Έτσι, τονίζονται η αδρεναλίνη, η ένταση και η ικανοποίηση της νίκης, ενώ παράλληλα αποσιωπώνται οι αρνητικές, συχνά καταστροφικές συνέπειες που μπορεί να υπάρξουν, τόσο για τους ίδιους τους οδηγούς όσο και για τους συνεπιβάτες τους αλλά και για όποιον άλλον τύχει να βρίσκεται κοντά στο όχημα εκείνη τη στιγμή.

Τα οχήματα, αυτοκίνητα και μηχανές, μακριά πια από τη χρηστική τους αξία, έχουν αναχθεί τα ίδια σε καταναλωτική αξία και σύμβολο κύρους. Όχι μόνο τα ακριβά αλλά και τα πιο οικονομικά οχήματα σε ακατάλληλα χέρια μπορούν να αποδειχτούν εξίσου φονικά. Τι θα μπορούσε να γίνει όμως ώστε να δοθεί έμφαση στην πρόληψη, δηλαδή να αποτρέψουμε την εκδήλωση της παραβατικής οδηγικής συμπεριφοράς;

Υπάρχουν, ευτυχώς, αρκετά εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία υλοποιούνται τόσο σε πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής όσο και στο χώρο των σχολείων. Ο βιωματικός τους χαρακτήρας σε συνδυασμό με τη διαφωτιστική και ουσιαστική συζήτηση μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο σκέψης των μαθητών επί του θέματος. Είναι όμως πολύ σημαντικό και άκρως απαραίτητο ό,τι μαθαίνουν τα παιδιά και οι έφηβοι στα προγράμματα αυτά να μην ακυρώνεται στην πράξη από την οδήγηση των γονιών τους. Ιδιαίτερα οι έφηβοι, που θα γίνουν οδηγοί στο άμεσο μέλλον, χρειάζεται να διδαχθούν τη σωστή οδήγηση από τον τρόπο που οι γονείς τους οδηγούν. Ακόμα και αν κάνουν κάποια λάθη την ώρα της οδήγησης, είναι πολύ βοηθητικό οι γονείς να τα επισημαίνουν στον έφηβο, να του εξηγούν τι συνέβη και ποια συνέπεια θα μπορούσε να είχε ένα παρόμοιο λάθος.

Η κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης είναι πράγματι πολύ ακριβή γιατί μας κοστίζει ανθρώπινες ζωές. Η νέα γενιά, η γενιά των σημερινών εφήβων, έχει την ευκαιρία να ανατρέψει την κουλτούρα αυτή. Θα πρέπει πρώτα όμως να βιώσει από τους γονείς και τους φίλους που ήδη οδηγούν ότι ένας διαφορετικός, πιο συνειδητός τρόπος οδήγησης είναι εφικτός.

(Ανακτήθηκε από το efiveia.gr)

ΘΕΜΑΤΑ

Α/ί. Σε κάθε μία από τις διατυπώσεις που ακολουθούν να δώσετε τον χαρακτηρισμό “Σωστό” ή “Λάθος”, ανάλογα με το αν αποδίδουν το νόημα του κειμένου σωστά ή όχι. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένη αναφορά στο κείμενο.

(Μονάδες 15)

Διατυπώσεις

1. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι οι αλλαγές στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με την επιβολή προστίμων ανάλογων με το εισόδημα και την προσφορά κοινωφελούς εργασίας από τους παραβάτες, μπορεί να περιορίσει την παραβατική οδηγική συμπεριφορά.
2. Η κουλτούρα της ριψοκίνδυνης οδήγησης είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στους εφήβους.
3. Η "κακή στιγμή" είναι η συνηθέστερη αιτία πρόκλησης τραγικών δυστυχημάτων στους ελληνικούς δρόμους.
4. Κυρίως τα ακριβά οχήματα σε ακατάλληλα χέρια επιφέρουν καταστροφικές συνέπειες.

5. Τα γονικά πρότυπα μπορούν να ακυρώσουν τα οφέλη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διδάσκουν στους νέους ορθή κυκλοφοριακή αγωγή και οδηγική κουλτούρα.

A/ii. Στο κείμενο διαβάζουμε: «Τα οχήματα, αυτοκίνητα και μηχανές, μακριά πια από τη χρηστική τους αξία, έχουν αναχθεί τα ίδια σε καταναλωτική αξία και σύμβολο κύρους». Να παρουσιάσετε με δικά σας λόγια τα στοιχεία του κειμένου που υποστηρίζουν την πιο πάνω θέση σε μία παράγραφο 50-70 λέξεων.

(Μονάδες 15)

B/i. " Όμως, η κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης δε διαμορφώνεται μόνο ... τόσο για τους ίδιους τους οδηγούς όσο και για τους συνεπιβάτες τους αλλά και για όποιον άλλον τύχει να βρίσκεται κοντά στο όχημα εκείνη τη στιγμή."

Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου.

(Μονάδες 10)

B/ii. "Τα οχήματα, αυτοκίνητα και μηχανές ... ώστε να δοθεί έμφαση στην πρόληψη, δηλαδή να αποτρέψουμε την εκδήλωση της παραβατικής οδηγικής συμπεριφοράς;" Στη συγκεκριμένη παράγραφο διατυπώνεται μία ερώτηση. Να σχολιάσετε το επικοινωνιακό αποτέλεσμα της.

(Μονάδες 5)

B/iii. Να ξαναγράψετε την περίοδο λόγου που ακολουθεί αντικαθιστώντας κάθε μια από τις υπογραμμισμένες λέξεις με μια συνώνυμή της και κάνοντας όλες τις αναγκαίες αλλαγές.

" Η κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης είναι **πράγματι** πολύ ακριβή γιατί μας **κοστίζει** ανθρώπινες ζωές. Η νέα γενιά, η γενιά των **σημερινών** εφήβων, έχει την ευκαιρία να **ανατρέψει** την κουλτούρα αυτή. Θα πρέπει πρώτα όμως να βιώσει από τους γονείς και τους φίλους που ήδη οδηγούν ότι ένας διαφορετικός, πιο συνειδητός τρόπος οδήγησης είναι **εφικτός**. "

(Μονάδες 5)

B/iv. «Όμως, η κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης δε διαμορφώνεται μόνο στο δρόμο αλλά καλλιεργείται και μέσα από ταινίες οι οποίες προβάλλουν την ακραία οδήγηση ως συναρπαστική».

Να ξαναγράψετε την περίοδο μετατρέποντας την παθητική σύνταξη σε ενεργητική και να σχολιάσετε το επικοινωνιακό αποτέλεσμα.

(Μονάδες 10)

Γ. Παραγωγή κειμένου

Στο κείμενο που μελετάμε παρουσιάζεται η άποψη:

"Υπάρχουν, ευτυχώς, αρκετά εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία υλοποιούνται τόσο σε πάγκα κυκλοφοριακής αγωγής όσο και στο χώρο των σχολείων. Ο βιωματικός τους χαρακτήρας σε συνδυασμό με τη διαφωτιστική και ουσιαστική συζήτηση μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο σκέψης των μαθητών επί του θέματος".

- Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την αποτελεσματικότητα των βιωματικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στη διαμόρφωση της οδηγικής συμπεριφοράς των εφήβων; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας. Να παρουσιάσετε και τις δικές σας προτάσεις για την καλλιέργεια μιας ορθής κυκλοφοριακής και οδηγικής κουλτούρας των εφήβων και νέων οδηγών. Η απάντησή σας στα δύο ζητούμενα θα έχει τη μορφή σύντομης ομιλίας 300-350 λέξεων, στο πλαίσιο σχετικής με το θέμα συζήτησης που αναπτύσσεται στην τάξη σας.

(Μονάδες 40)

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΒΥΡΩΝ ΛΕΟΝΤΑΡΗΣ, ΟΔΟΣΗΜΟ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

*Το «Οδόσημο Κινδύνου» είναι μια ποιητική σύνθεση σε τρία μέρη, από τα οποία παραθέτουμε το πρώτο. Έχει ως θέμα της την ποιητική μαρτυρία. Περιέχεται στη συλλογή *Εν γη αλμυρά* (1996), που βραβεύτηκε με το Κρατικό Βραβείο.*

Γι' αυτόν που χάθηκε στη φονική στροφή
είχαμε στήσει οι φίλοι του εικονοστάσι οδόσημο κινδύνου
ξύλινο ομοίωμα ναΐσκου
με το εικονισματάκι του προστάτη αγίου του και το φυλαχτό
—που δεν τον φύλαξε... 5
Επιθυμία της μάνας του που ευλαβικά τηρούσε
συνήθειες που μοιάζουν με πάναρχαιες. 7
Τα χρόνια κι οι βοριάδες που έγειραν τα πεύκα στον γκρεμό
το ρήμαξαν κι ό,τι έμεινε ένα κούτσουρο
(ξύλον αῦρον ὅσον τ' ὄργυι' ὑπέρ αἴης...
σῆμα βροτοῖο πάλαι κατατεθνηῶτος*...)¹
με μόνο μια ημερομηνία μισοσβησμένη 12
Για να 'ναι τώρα αυτή η ημερομηνία ο νεκρός
για να 'μαι τώρα μόνο εγώ να ξέρω
ποια νιότη τρέχοντας εδώ να παραβγεί το τέλος της
συγκρούστηκε με τη ζωή που ερχόταν από αντίθετα. 16

* Ως μίαν οργιά απ' το χῶμα κούτσουρο ξερό ψηλά προβαίνει.../ Κάποιου το μνήμα θα ν' που πέθανε σε χρόνια περασμένα... (μτφρ.: ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ-ΚΑΚΡΙΑΔΗΣ, Ψ 326-333)

1 Στην ενότητα των στίχων 8-12 ο ποιητής χρησιμοποιεί ομηρικούς στίχους (Ψ 327-341). Υπενθυμίζουμε ότι αυτοί ανήκουν στη ραψωδία Ψ της Ιλιάδας, όπου ο Όμηρος αφηγείται τους αγώνες που αθλοθέτησε ο Αχιλλέας μετά την ταφή του Πατρόκλου («ἄθλα ἐπὶ Πατρόκλω»). Το «σήμα» ορίζεται από τον Αχιλλέα ως το τέρμα της διαδρομής των αρματοδρόμων.

ΘΕΜΑΤΑ

A/i. Λαμβάνοντας υπόψη τους τελευταίους στίχους του ποιητικού αποσπάσματος, να περιγράψετε το ρόλο του ποιητή σε μια παράγραφο 50-60 λέξεων.

(Μονάδες 20)

A/ii. Σε κάθε έναν από τους παρακάτω ισχυρισμούς να δώσετε τον χαρακτηρισμό “Σωστό” ή “Λάθος”, με βάση το κείμενο. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με μια συγκεκριμένη αναφορά στο ποιητικό κείμενο.

α. Στην πρώτη στροφή ο ποιητικός λόγος ενέχει σαρκασμό στον οποίο ελλοχεύει η τραγική ειρωνεία του ατυχήματος και του θανάτου.

β. Το εικονοστάσι έχει μεγάλη αξία για το ποιητικό υποκείμενο, καθώς αποτελεί εκπλήρωση προσωπικής του επιθυμίας.

γ. Στην τρίτη στροφή του ποιητικού κειμένου παρουσιάζεται η αρχική κατάσταση του νάϊσκου.

δ. Η νιότη αψηφά τον κίνδυνο και ρισκάρει την ίδια τη ζωή.

ε. Η ποίηση διασώζει εντέλει τη μνήμη του νεκρού φίλου.

(Μονάδες 10)

B/i. Να επισημάνετε τρία (3) χαρακτηριστικά της «νεωτερικής» ποίησης στην οποία ανήκει το ποίημα που σας δόθηκε. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο ποίημα.

(Μονάδες 15)

B/ii. α) «είχαμε στήσει οι φίλοι του εικονοστάσι οδόσημο κινδύνου»

β) «Τα χρόνια κι οι βοριάδες που έγειραν τα πεύκα στον γκρεμό/ το ρήμαξαν κι ό,τι έμεινε ένα κούτσουρο»

γ) ποια νιότη τρέχοντας εδώ να παραβγεί το τέλος της/ συγκρούστηκε με τη ζωή που ερχόταν από αντίθετα»

Ποια εκφραστικά μέσα χρησιμοποιούνται στους πιο πάνω στίχους και ποια η λειτουργία του;

(Μονάδες 15)

Γ. Παραγωγή κειμένου

Από ποια σκοπιά πραγματεύεται το θέμα της απώλειας το ποίημα του Λεοντάρη;
Να αναπτύξετε τις σκέψεις σας σε 100-150 λέξεις.

(Μονάδες 40)

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**

Α/ι.

ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ	ΣΩΣΤΟ/ΛΑΘΟΣ	ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
1. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι οι αλλαγές στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με την επιβολή προστίμων ανάλογων με το εισόδημα και την προσφορά κοινωνικού έργου από τους παραβάτες, μπορεί να περιορίσει την παραβατική οδηγική συμπεριφορά.	ΣΩΣΤΟ	« <i>Ενδεικτική του γενικού προβληματισμού είναι η σκέψη, εκ μέρους της κυβέρνησης, για αλλαγές στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με την επιβολή προστίμων ανάλογων με το εισόδημα και την προσφορά κοινωνικού έργου από τους παραβάτες.</i> »
2. Η κουλτούρα της ριψοκίνδυνης οδήγησης είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στους εφήβους.	ΣΩΣΤΟ	« <i>Η υπερβολική ταχύτητα, η οποία είχε αναπτυχθεί από το όχημα που προκάλεσε το δυστύχημα, δεν ήταν δυστυχώς αποτέλεσμα της "κακής στιγμής" αλλά έκφραση της κουλτούρας της επικίνδυνης οδήγησης που είναι διαδεδομένη, ιδιαίτερα σε εφήβους και νέους.</i> »
3. Η "κακή στιγμή" είναι η συνηθέστερη αιτία πρόκλησης τραγικών δυστυχημάτων στους ελληνικούς δρόμους.	ΛΑΘΟΣ	« <i>Η υπερβολική ταχύτητα, η οποία είχε αναπτυχθεί από το όχημα που προκάλεσε το δυστύχημα, δεν ήταν δυστυχώς αποτέλεσμα της "κακής στιγμής" αλλά έκφραση</i>

		<i>της κουλτούρας της επικίνδυνης οδήγησης που είναι διαδεδομένη, ιδιαίτερα σε εφήβους και νέους.»</i>
4. Κυρίως τα ακριβά οχήματα σε ακατάλληλα χέρια επιφέρουν καταστροφικές συνέπειες.	ΛΑΘΟΣ	<i>«Όχι μόνο τα ακριβά αλλά και τα πιο οικονομικά οχήματα σε ακατάλληλα χέρια μπορούν να αποδειχτούν εξίσου φονικά.»</i>
5. Τα γονικά πρότυπα μπορούν να ακυρώσουν τα οφέλη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διδάσκουν στους νέους ορθή κυκλοφοριακή αγωγή και οδηγική κουλτούρα.	ΣΩΣΤΟ	<i>«Είναι όμως πολύ σημαντικό και άκρως απαραίτητο ό,τι μαθαίνουν τα παιδιά και οι έφηβοι στα προγράμματα αυτά να μην ακυρώνεται στην πράξη από την οδήγηση των γονιών τους. Ιδιαίτερα οι έφηβοι, που θα γίνουν οδηγοί στο άμεσο μέλλον, χρειάζεται να διδαχθούν τη σωστή οδήγηση από τον τρόπο που οι γονείς τους οδηγούν.»</i>

A/ii.

Εποχούμενοι οι νέοι, σύμφωνα με το κείμενο, δεν επιδιώκουν την αξιοποίηση της χρηστικότητας των οχημάτων τους, αλλά τα αναγάγουν σε καταναλωτική αξία και σύμβολο κύρους. Αυτοκίνητα και μηχανές αποτελούν πλέον δείκτη ευζωίας και ευρωστίας. Παράλληλα μετατρέπονται σε μέσο έκφρασης της επαναστατικότητας και του ριψοκίνδυνου τρόπου ζωής που συνάδει με την εφηβική ηλικία. Μάλιστα τα πρότυπα που προωθούνται από τα ΜΜΕ προβάλλουν την επικίνδυνη οδήγηση ως ευκαίριο στόχο ωραιοποιώντας την και αποκρύπτοντας τη σκοτεινή πλευρά της.

B/i.

Στην θεματική περίοδο αναφέρεται ένα κοινωνικό φαινόμενο (η κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης καλλιεργείται και μέσα από ταινίες) και στις Λεπτομέρειες/Σχόλια της παραγράφου παρατίθενται τα αποτελέσματα/συνέπειες

του φαινομένου. Επομένως, η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο αιτίου-αποτελέσματος.

B/ii.

Η συγκεκριμένη παράγραφος ολοκληρώνεται/καταλήγει σε μία ρητορική ερώτηση η οποία απαντάται στην επόμενη παράγραφο του κειμένου και έτσι επιτυγχάνεται η συνοχή και συνεκτικότητα των παραγράφων. Παράλληλα ο συντάκτης του κειμένου με την παράθεση ρητορικών ερωτήσεων στοχεύει να προβληματίσει τον αναγνώστη και να κινητοποιήσει τη σκέψη του, να τον καταστήσει κοινωνό των προβληματισμών του και φυσικά να τον ευαισθητοποιήσει αναφορικά με το θέμα.

B/iii.

"Η κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης είναι **όντως** πολύ ακριβή γιατί μας **στοιχίζει** ανθρώπινες ζωές. Η νέα γενιά, η γενιά των **σύγχρονων** εφήβων, έχει την ευκαιρία να **αλλάξει** την κουλτούρα αυτή. Θα πρέπει πρώτα όμως να βιώσει από τους γονείς και τους φίλους που ήδη οδηγούν ότι ένας διαφορετικός, πιο συνειδητός τρόπος οδήγησης είναι **δυνατός**."

B/iv.

Παθητική σύνταξη:

«Όμως, η κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης δε διαμορφώνεται μόνο στο δρόμο αλλά καλλιεργείται και μέσα από ταινίες οι οποίες προβάλλουν την ακραία οδήγηση ως συναρπαστική».

Ενεργητική σύνταξη:

Την κουλτούρα της επικίνδυνης οδήγησης δεν διαμορφώνει μόνο ο δρόμος αλλά την καλλιεργούν και οι ταινίες οι οποίες προβάλλουν την ακραία οδήγηση ως συναρπαστική.

Επικοινωνιακό αποτέλεσμα:

Με την ενεργητική σύνταξη τονίζεται το υποκείμενο του μεταβατικού ρήματος, το ύφος γίνεται πιο κινητικό, ζωντανό, άμεσο και παραστατικό.

Με την παθητική σύνταξη τονίζεται η δράση – το γεγονός που προέρχεται από το ποιητικό αίτιο – δηλαδή η ρηματική πράξη, το ύφος είναι πιο επίσημο, απρόσωπο.

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία (Προσφώνηση-Αποφώνηση)

Αγαπητοί/φίλοι συμμαθητές,

Τα σοβαρά τροχαία ατυχήματα και δυστυχήματα και ο φόρος αίματος στην ασφαλτο αποτελούν πλέον μόνιμο θέμα της ειδησεογραφίας. Καθημερινά χάνονται χιλιάδες άνθρωποι, κυρίως νέοι, με τρομακτικές συνέπειες όχι μόνο στο στενό οικογενειακό και φιλικό τους περιβάλλον αλλά και σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

Η δραστική αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών απαιτεί συνεργασία των αρμόδιων φορέων με στόχο την αλλαγή της οδηγικής συμπεριφοράς και κουλτούρας γενικότερα. Η συνδιαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής οδικής ασφάλειας προβάλλει ως επιτακτική ανάγκη.

Προτάσεις/τρόποι/προϋποθέσεις:

Παιδεία:

- Οδηγική εκπαίδευση ενταγμένη στο σχολικό ωρολόγιο πρόγραμμα
- Βιωματική παιδεία: Η ενσωμάτωση της βιωματικής Κυκλοφοριακής Αγωγής στη Σχολική εκπαίδευση σηματοδοτεί το πέρασμα σε μια άλλη κουλτούρα οδικής συμπεριφοράς. Η υλοποίηση και η εφαρμογή της, θα προάγει τη σωστή οδηγική κουλτούρα και θα εδραιώσει μια αντίστοιχα ορθή οδηγική συμπεριφορά.
- Καλλιέργεια οδικής συμπεριφοράς
- Δημιουργία σύγχρονων πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής
- Διαθεματικές προσεγγίσεις του προβλήματος
- Σεμινάρια, διαλέξεις και ευαισθητοποίηση των γονέων (γονικά πρότυπα)

ΜΜΕ:

- Ευαισθητοποίηση του κοινού σε συνεργασία με την Πολιτεία με οργανωμένες διαφημιστικές καμπάνιες
- Ειδικές εκπομπές

Πολιτεία:

- Ενημέρωση κι ευαισθητοποίηση των δημοτών-πολιτών
- Αυστηρότερο πλαίσιο για την απόκτηση διπλώματος οδήγησης
- Διασφάλιση της τήρησης των κανόνων οδικής κυκλοφορίας
- Ποιοτικότερος έλεγχος των οχημάτων

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**

A/i. Ο ποιητής- αφηγητής έχει επωμιστεί την ευθύνη της υπόμνησης του αδικοχαμένου φίλου του και των γεγονότων που οδήγησαν στον πρόωρο θάνατό του. Καθώς ο χρόνος και η καθημερινότητα φθείρουν την εικόνα και τη μνήμη, το ποιητικό υποκείμενο αναλαμβάνει το ρόλο να διασώσει την ανάμνηση του αγαπημένου προσώπου, να επιβεβαιώσει τη ματαιότητα του θανάτου του και να αντιπαραβάλει σε αυτόν την ίδια τη ζωή.

A/ii.

ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ	ΣΩΣΤΟ/ΛΑΘΟΣ	ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
α. Στην πρώτη στροφή ο ποιητικός λόγος ενέχει σαρκασμό στον οποίο ελλοχεύει η τραγική ειρωνεία του ατυχήματος και του θανάτου.	ΣΩΣΤΟ	«...με το εικονισματάκι του προστάτη αγίου του και το φυλαχτό —που δεν τον φύλαξε...»
β. Το εικονοστάσι έχει μεγάλη αξία για το ποιητικό υποκείμενο, καθώς αποτελεί εκπλήρωση προσωπικής του επιθυμίας.	ΛΑΘΟΣ	«Επιθυμία της μάνας του που ευλαβικά τηρούσε συνήθειες που μοιάζουν με πάναρχαιες».
γ. Στην τρίτη στροφή του ποιητικού κειμένου παρουσιάζεται η αρχική κατάσταση του ναΐσκου.	ΛΑΘΟΣ	«Τα χρόνια κι οι βοριάδες που έγειραν τα πεύκα στον γκρεμό το ρήμαξαν κι ό,τι έμεινε ένα κούτσουρο».
δ. Η νιότη αψηφά τον κίνδυνο και ρισκάρει την ίδια τη ζωή.	ΣΩΣΤΟ	«ποια νιότη τρέχοντας εδώ να παραβγεί το τέλος της συγκρούστηκε με τη ζωή που ερχόταν από αντίθετα».
ε. Η ποίηση διασώζει εντέλει τη μνήμη του νεκρού φίλου.	ΛΑΘΟΣ	«Για να 'ναι τώρα αυτή η ημερομηνία ο νεκρός για να 'μαι τώρα μόνο εγώ να ξέρω...»

B/i.

Χαρακτηριστικά νεωτερικής ποίησης

1. Ελεύθερος στίχος (απουσία ομοιοκαταληξίας, μέτρου, μορφικής ομοιομορφίας)

Π.χ. Μορφική ανομοιομορφία των στίχων:

«Γι' αυτόν που χάθηκε στη φονική στροφή
είχαμε στήσει οι φίλοι του εικονοστάσι οδόσημο κινδύνου
ξύλινο ομοίωμα ναΐσκου...»

2. Χρήση καθημερινού λεξιλογίου

«με το εικονισματάκι του προσάτη αγίου του και το φυλαχτό
[...]

«ποια νιότη τρέχοντας εδώ να παραβγεί το τέλος της
συγκρούστηκε με τη ζωή που ερχόταν από αντίθετα.»

3. Δραματικότητα του στίχου (Ο ποιητής δεν επιδιώκει άρτιο συντακτικά νόημα, αλλά θέλοντας να δώσει έμφαση κόβει το στίχο του αναπάντεχα)

«Γι' αυτόν που χάθηκε στη φονική στροφή
είχαμε στήσει οι φίλοι του εικονοστάσι οδόσημο κινδύνου
ξύλινο ομοίωμα ναΐσκου
με το εικονισματάκι του προσάτη αγίου του και το φυλαχτό
—που δεν τον φύλαξε...»

B/ii.

- α) «είχαμε στήσει οι φίλοι του εικονοστάσι οδόσημο κινδύνου» → σχήμα υπερβατό
β) «Τα χρόνια κι οι βοριάδες που έγειραν τα πεύκα στον γκρεμό/ το ρήμαξαν κι ό,τι έμεινε ένα κούτσουρο» → οπτική εικόνα
γ) ποια νιότη τρέχοντας εδώ να παραβγεί το τέλος της/ συγκρούστηκε με τη ζωή που ερχόταν από αντίθετα» → προσωποποίηση/μεταφορά

Λειτουργία εκφραστικών μέσων

- Σχήμα υπερβατό: αποτελεσματικότερη αποτύπωση ψυχικών παθών και συναισθημάτων, εμφατική λειτουργία
- Οπτική εικόνα: οπτικοποίηση, συμβολική χρήση αντικειμένων, εμφατική λειτουργία, παραστατικότητα, αποσαφήνιση δυσνόητου υπαινικτικού ποιητικού λόγου
- Προσωποποίηση: συναισθηματική διέγερση, δραματικός τόνος, εμφατική λειτουργία, παραστατικότητα.

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Ο κεντρικός άξονας του ποιήματος είναι ο θάνατος ως κοινός τόπος, η απώλεια ως οδυνηρό, τραυματικό βίωμα. Η προσέγγιση του ποιητή-αφηγητή εστιάζει στον καθημερινό εν ζωή θάνατο, στο τέλος της φιλίας, της αγάπης, της μνήμης, του λόγου. Το ποιητικό υποκείμενο υμνεί τον θάνατο, αλλά με τόση απαξίωση, που εντέλει το ποίημα μεταλλάσσεται σε ύμνο προς τη ζωή.

Θεματικά κέντρα/οπτική προσέγγισης του ποιητικού θέματος:

- Διαχρονικότητα του θανάτου
- Ισοπέδωση του χρόνου
- Διάψευση προσδοκιών
- Ο θάνατος ως τραγική απόληξη της μέθης της ζωής και της νεότητας
- Διάσωση της μνήμης